

Årsrapport 2015

HedeDanmark a/s

CVR-nr. 27 62 35 49

Klostermarken 12
8800 Viborg

Årsrapporten er fremlagt og godkendt på selskabets
ordinære generalforsamling

den 1. april 2016

Dirigent/ Bent Simonsen

Indholdsfortegnelse:

Ledelsespåtegning	3
Den uafhængige revisors påtegning	4-5
Selskabsoplysninger	6
Ledelsesberetning	7-15
Anvendt regnskabspraksis	16-23
Resultatopgørelse	24
Balance	25-26
Pengestrømsopgørelse	27
Noter til resultatopgørelse og balance	28-36

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 for HedeDanmark a/s.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Viborg, den 2. marts 2016

Direktion:

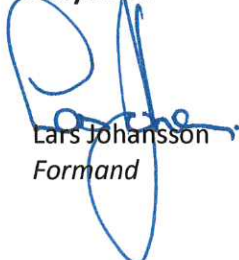

Lars H. Petersen
Adm. direktør

Jørgen Mikkelsen
Økonomidirektør

Bestyrelse:

Lars Johansson
Formand

Bent Simonsen

Steen Neuchs Vedel

Den uafhængige revisors påtegning

Til kapitalejerne i HedeDanmark a/s

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for HedeDanmark a/s for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i koncernregnskabet og årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for virksomhedens udarbejdelse af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til årsregnskabsloven gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet.

Viborg, den 2. marts 2016

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Kenneth Biirsdahl
Statsautoriseret revisor

Peder Østergaard
Statsautoriseret revisor

Selskabsoplysninger

HedeDanmark a/s
Klostermarken 12
8800 Viborg

Telefon: 87 28 10 00
Hjemmeside: www.hededanmark.dk
e-mail: info@hededanmark.dk
CVR-nr.: 27 62 35 49
Stiftet: 1. januar 2004
Hjemsted: Viborg

Bestyrelse

Lars Johansson (formand)
Bent Simonsen
Steen Neuchs Vedel

Direktion

Lars H. Petersen, adm. direktør
Jørgen Mikkelsen, økonomidirektør

Revision

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Vestervangsvej 6
8800 Viborg

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal

Mio. kr.	Koncernen				
	2015	2014	2013	2012	2011
Hovedtal					
Nettoomsætning	1.561	1.626	1.671	1.662	1.291
Resultat af primær drift	54	49	33	34	39
Resultat af finansielle poster	1	5	-18	-1	1
Resultat før skat	55	54	13	31	35
Årets resultat	41	40	9	22	25
Anlægsaktiver	189	198	224	292	172
Omsætningsaktiver	503	569	531	552	395
Aktiver i alt	692	767	754	844	567
Aktiekapital	30	30	30	30	30
Egenkapital	277	247	220	232	210
Hensatte forpligtelser	12	13	9	16	20
Langfristede gældsforpligtelser	10	12	15	14	0
Kortfristede gældsforpligtelser	393	494	510	582	336
Nøgletal					
Overskudsgrad	3,5 %	3,0 %	2,0 %	2,1 %	3,0 %
Afkastningsgrad	7,9 %	6,5 %	4,4 %	4,1 %	7,0 %
Likviditetsgrad	127,9 %	115,0 %	104,0 %	94,9 %	117,5 %
Egenkapitalandel (soliditet)	40,1 %	32,2 %	29,2 %	27,5 %	37,1 %
Egenkapitalforrentning	15,8 %	17,2 %	4,1 %	9,8 %	11,9 %
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte	763	825	895	945	589

Der henvises til definitioner og begreber under anvendt regnskabspraksis.

Nøgletal

De i hoved- og nøgletaloversigten anførte nøgletal er beregnet således:

Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Operative aktiver ultimo}}$ Operative aktiver er aktiver i alt fratrukket likvide beholdninger samt andre rentebærende aktiver
Likviditetsgrad	$\frac{\text{Omsætningsaktiver} \times 100}{\text{Kortfristede gældsforpligtelser}}$
Egenkapitalandel	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Passiver i alt ultimo}}$
Egenkapitalforrentning	$\frac{\text{Resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$

HedeDanmark a/s er en international service- og handelsvirksomhed inden for det grønne område, som leverer serviceydelser til skoven, det åbne land, have- og parkanlæg samt det åbne rum i byerne. HedeDanmark har datterselskaber i Danmark, Sverige, Tyskland, Estland, Letland og Litauen samt associeret virksomhed i De Forenede Arabiske Emirater.

HedeDanmarks aktivitetsområder:

- Outdoor Facility Service:
Drift og vedligeholdelse af parker, veje og grønne områder samt vintertjeneste.
- Entreprise:
Etablering af grønne anlæg, naturpleje og -genopretning samt håndtering og bæredygtig genanvendelse af restprodukter fra bl.a. industrien.
- Skov:
Forvaltning, udvikling, drift og vedligeholdelse af skov i Danmark og udlandet og herunder certificering af bæredygtig skovdrift.
- Handel & Plantning:
Forædling, produktion og handel med planter til skove, læhegn, haver og parker, udstyr til juletræsproduktion og skovbruget samt handel med skov- og naturejendomme.

Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat

HedeDanmark opnåede i 2015 et resultat før skat på 55,2 mio. kroner, hvilket er HedeDanmarks til dato bedste resultat før skat, siden selskabet blev udskilt som selvstændigt selskab i 2004. Resultatet for 2015 er bedre end budgetteret og over resultatet i 2014 på 53,8 mio. kroner før skat.

Flere af HedeDanmarks forretningsområder var i 2015 påvirket af skærpet konkurrence samt et temperaturmæssigt mildt efterår/ultimo vinter samt usædvanligt megen nedbør i 2015. Disse forhold påvirkede i 2015 omsætningen negativt som følge af blandt andet mindre efterspørgsel efter flis til varmeproduktion og mindre aktivitet på HedeDanmarks vintertjeneste. Henset til at det milde vejr og konkurrencesituationen på flere områder udfordrede HedeDanmarks vækstambitioner, så anses årets udvikling med både stigende indtjening og et rekordresultat på 55,2 mio. kroner før skat som tilfredsstillende.

Fremgangen kan primært henføres til, at HedeDanmarks to største områder; Skov-divisionen samt aktiviteterne inden for pleje og vedligehold placeret i Outdoor Facility Service-divisionen også i 2015 udviklede sig positivt. Begge områder har udmærket sig ved at realisere en styrket og større indtjening i 2015 i markeder med hård konkurrence og udfordrende markedsvilkår.

HedeDanmark realiserede i 2015 en omsætning på 1.561 mio. kroner, hvilket er mindre end den i 2014 realiserede omsætning på 1.626 mio. kroner. Faldet i omsætningen skyldes de nævnte vejrrelaterede forhold samt prispres i flere markeder. HedeDanmarks omsætning er i 2015 således negativt påvirket af et overudbud på markedet for juletræer, flis og råtræ samt hård priskonkurrence på det kommunale marked for udbud af grønne pleje- og vedligeholdelsesopgaver samt ikke mindst inden for genanvendelse af restprodukter fra bl.a. industrien. Desuden er omsætningen negativt påvirket af relativt mildt vejr i 2015 med deraf følgende mindre afsætning af flis til produktion af klimavenlig energiproduktion samt mindre snerydning og glatførebekæmpelse for offentlige og private virksomheder. Trods disse udefrakommende forhold er det lykkedes at forbedre indtjeningsevnen gennem stærkt fokus på omkostninger og generel forbedring af produktivitet og effektivitet bredt i HedeDanmarks forretning.

Overskudsgraden i 2015 er således øget til 3,5 pct. mod 3,0 pct. i 2014. Den fortsatte positive udvikling har således igen i 2015 styrket HedeDanmarks ledende position som en landsdækkende og videnstung servicevirksomhed på det grønne område.

HedeDanmark nedbragte i 2015 sin rentebærende gæld med godt 65 mio. kroner. Nedbringelse af såvel den korte- som langsigtede rentebærende gæld kan henføres til det positive driftsresultat samt til en strategisk beslutning om øget brug af underentreprenører, effektiv udnyttelse af HedeDanmarks maskinpark og dermed også mindre pengebinding i anlægsaktiver samt optimering af arbejdskapital.

Outdoor Facility Service

HedeDanmarks aktiviteter inden for pleje og vedligehold af grønne områder for private og offentlige virksomheder viste igen i 2015 en tilfredsstillende udvikling. Særligt på det kommunale marked fortsætter divisionen de senere års positive udvikling med høj aktivitet og øget profitabilitet inden for pleje, udvikling og effektivisering af driften af grønne arealer – og herunder også bl.a. vintertjeneste. Stadig flere kommuner over hele landet indgår flerårige aftaler om service og drift inden for Outdoor Facility Service. HedeDanmark overtog således i 2015 bl.a. den samlede grønne pleje i Hillerød Kommune, indgik en ny rammeaftale med Frederiksberg Kommune og fik overdraget en række tilsvarende grønne opgaver i Ballerup.

Den positive udvikling skal samtidig ses i lyset af, at det offentlige marked for pleje og vedligehold af grønne arealer også i 2015 var præget af aggressiv prissætning blandt flere aktører i markedet. HedeDanmarks ambition om vækst på området har dog ikke ændret på en klar strategi om at fastholde et skarpt fokus på profitabel vækst. Den skarpe prissætning til trods er det i 2015 lykkedes at realisere en omsætning på det forventede niveau. Gennem effektiviseringer og tæt samarbejde med bl.a. lokale underentreprenører er det lykkedes HedeDanmark at realisere milliongevinster for offentlige og private virksomhedskunder, samtidig med at HedeDanmarks indtjening på området Outdoor Facility Service er forbedret.

Udviklingen på det svenske marked for Outdoor Facility Service udvikler sig også positivt. Aktiviteterne, der drives lokalt gennem selskabet *Väla Mark & Trädgård*, opnåede i 2015 således et resultat, som var bedre end ventet.

Entreprise

HedeDanmarks Entreprise-division, som omfatter aktiviteter inden for bl.a. klimasikring, naturgenopretning, genanvendelse og anlægsgartnervirksomhed, har i 2015 udviklet sig uensartet.

Aktiviteterne inden for anlægsvirksomhed placeret i *Skælskør Anlægsgartnere* var i 2015 væsentligt påvirket af, at det største kontraherede anlægsprojekt blev udskudt. Projektet blev påbegyndt i 2015, men de negative økonomiske konsekvenser af udskydelsen kunne ikke opvejes af, at Skælskør Anlægsgartnere i 2015 i øvrigt formåede at reducere de faste omkostninger samt fik styrket projektledelse og organisation. Som konsekvens af disse initiativer forbedrede Skælskør Anlægsgartnere generelt indtjeningen på den samlede portefølje af projekter. På trods af en positiv udvikling i anlægsaktiviteterne i det vestlige Danmark, vel gennemførte og prisbelønnede projekter samt en generel forbedret indtjening er der fortsat behov for, at niveauet for indtjeningen i Skælskør Anlægsgartnere løftes yderligere.

Aktiviteterne inden for *genanvendelse af restprodukter* fra bl.a. industrien til biogødning, foder i landbruget og biogas nåede i 2015 sit hidtil højeste niveau med håndtering af cirka 500.000 tons restprodukter. Selvom der således i 2015 blev håndteret en rekordstor mængde restprodukter faldt indtjeningen på området. Udviklingen skyldes langt overvejende en stærk og øget priskonkurrence. Ikke mindst inden for det kommunale forsyningsområde, som omfatter håndtering af restprodukter fra spildevandsanlæg, er konkurrencen skærpet bl.a. som følge af, at kommuner over hele landet samarbejder omkring større udbud.

På det svenske marked for genanvendelse af restprodukter oplevede HedeDanmark en positiv udvikling i 2015.

På området for *naturgenopretning og klimasikring* oplevede HedeDanmark i 2015 en positiv udvikling med fortsat vækst, forbedret indtjening og øgede markedsandele på bl.a. området for vedligeholdelse af vandløb og projekter inden for klimasikring. Generelt oplever HedeDanmark en øget politisk interesse for naturgenopretning og klimasikring, der modvirker oversvømmelser, og som medfører store tab af fysiske værdier for virksomheder og privatpersoner.

Samlet set realiserede Entreprisen i 2015 både en omsætning og et resultat, som lå over niveauet for 2014 på trods af den tidligere nævnte hårde priskonkurrence inden for genanvendelse og projektudskydelse af et stort anlægsprojekt.

Handel & Plantning

Området Handel & Plantning omfatter aktiviteter inden for handel med skov og naturejendomme, salg af varer til produktion af juletræer samt handel med og eksport af juletræer og pyntegrønt. Herudover dækker divisionen hele værdikæden fra udvikling af frø, planteskoledrift med salg af planter til plantninger i landskabet.

Både salg af varer i HD2412 til bl.a. produktion af juletræer og ejendomsmægler-aktiviteterne, der drives under navnet Silva Estate, har i 2015 realiseret en omsætning og indtjening over det forventede. *Silva Estate* lykkedes bl.a. med at få solgt en rekordstor skov- og landbrugsejendom, hvilket samtidig har ført til tilgang af nye og attraktive ejendomme i porteføljen. Markedet for større skov- og naturejendomme er dog stadig præget af relativt lange liggetider.

HD2412 har igen i 2015 profiteret af tæt indsigt i marked og kundebehov og har bl.a. formået at udvikle et nyt værdiskabende gødningsprodukt til produktion af juletræer af høj kvalitet. En produktudvikling og indsigt, som er af stor betydning i et udfordret marked for produktion af juletræer. Kvalitet vurderes således som en stigende konkurrenceparameter i juletræsmarkedet, som også i 2015 var under pres. HD2412's salg via postordre og e-handel udvikler sig fortsat tilfredsstillende.

Vilkårene på markedet for juletræer har betydet, at HedeDanmark af forsigtighedshensyn har foretaget nedskrivninger af værdien af selskabets egenproduktion af juletræer. De branchemæssige udfordringer i juletræsmarkedet har påvirket salget af småplanter af Nordmannsgran fra HedeDanmarks planteskole negativt.

Betydelig fremgang og øget markedsandel inden for kollektiv skovrejsning, en stor ordre af frø til det engelske statsskovbrug og indførelse af ny og omkostningseffektiv produktionsmodel på HedeDanmarks Planteskole har ikke kunnet opveje de branchemæssige udfordringer, der p.t. gør sig gældende på juletræsmarkedet.

Udfordringerne på juletræsmarkedet har således påvirket årets omsætning og resultat i væsentlig grad for såvel divisionens enkelte forretningsområder som for divisionen som helhed. Samlet set kom divisionen derfor ud af 2015 med en mindre omsætning end i 2014 og en indtjening knapt på niveau med 2014.

Skov

HedeDanmarks Skov-division forvalter, udvikler, driver og vedligeholder over 100.000 hektar skov i Danmark og cirka 50.000 hektar i de baltiske lande samt leverer biomasse til den danske energisektor og råtræ til industrivirksomheder.

Endnu et år med relativt varme vintermåneder har betydet, at der for andet år i træk har været mindre efterspørgsel efter *biomasse* som flis og brænde og deraf følgende prisfald. Gennem en løbende fokuseret indsats har Skov-divisionen igen i 2015 effektiviseret arbejdsgange og værdikæden fra skov til varmeværk. Indsatsen har reduceret effekterne af bl.a. en usædvanlig mild november måned og deraf følgende negativ påvirkning af markedet for biomasse. Det målrettede arbejde har effektivt medvirket til at reducere de negative effekter af prisfaldet for HedeDanmarks skovejere og HedeDanmark.

HedeDanmarks skovdivision oplevede i 2015 vanskelige markedsvilkår for *cellulosetræ*. Der er i 2015 således ikke afsat cellulosetræ til det svenske marked, hvor der på grund af øget kapacitet og produktion på de svenske savværker har været rigelig lokal produktion af celluloseflis, som er et biprodukt i produktionen. Skov-divisionen har formået at kompensere for udviklingen på det svenske marked ved at øge afsætningen af cellulosetræ til Tyskland. Dermed har det været muligt at opretholde produktionen af cellulosetræ og undgå yderligere produktion af flistræ, hvor der – som nævnt tidligere – var faldende efterspørgsel på grund af det milde vejr i 2015. Tilsvarende har det heller ikke i Baltikum været muligt at levere cellulosetræ til det svenske marked. Da det i Baltikum ikke er lykkedes at skaffe anden afsætning, har HedeDanmark anbefalet de fleste skovinvestorer at holde igen med hugst og vente på bedre markedsvilkår. Vanskelighederne med at få afsat cellulosetræ fra Baltikum og anbefaling om at holde igen med hugst har betydet, at HedeDanmark har opnået en mindre omsætning og indtjening i Baltikum i 2015 end forventet.

Efter flere års forarbejde med at udvikle, dokumentere effekt og værdiskabelse samt planlægge implementering og salg til skovejere har HedeDanmark i 2015 lanceret et nyt koncept for plantning med såkaldte dækrodsplanter. Dækrodsplanter er et stærkt alternativ – specielt på magre jorde – til traditionelle barrodsplanter, da tilplantning med dækrodsplanter kan reducere skovejernes omkostninger til plantning betragteligt. Dette nye produkt er modtaget positivt blandt Skov-divisionens kunder og har udviklet sig meget tilfredsstillende i 2015, hvor Skov-divisionen med stor succes plantede cirka 400.000 dækrodsplanter.

Udviklingen med at tilbyde skovejere langvarige strategiske samarbejder baseret på den enkelte skovejers behov og herunder eksklusiv adgang til HedeDanmarks Skovportal førte også i 2015 til, at HedeDanmark indgik en række nye aftaler med skovejere over hele landet. Med tilgang af nye skovejere styrker HedeDanmark sin position på markedet yderligere og sikrer, at skovejerne fortsat kan opnå en række stordriftsfordele gennem samarbejdet – herunder forhandlingsstyrke ved salg af træ, udvikling og drift af IT-systemer samt ved indkøb.

Resultatet i Skov-divisionen er igen i 2015 forbedret i forhold til 2014. Fremgangen anses for tilfredsstillende – ikke mindst henset til, at resultatet i 2015 ligger på et noget højere niveau på trods af en mindre omsætning af særligt biomasse, der kan henføres til mildt vejr i vinterperioderne.

Udviklingen i HedeDanmarks udenlandske datterselskaber forløber generelt tilfredsstillende. HedeDanmark vil dog fortsat have særlig fokus rettet mod aktiviteterne i det delvist ejede Emirates Landscape L.L.C, der udfører anlægsopgaver samt plejer og vedligeholder grønne områder i Abu Dhabi og Dubai. Emirates Landscape L.L.C forøgede i 2015 sine aktiviteter, og årets resultat blev også lidt bedre forventet. HedeDanmark vil også i de kommende år arbejde på at styrke såvel indtjening som kapitalstruktur i Emirates Landscape L.L.C.

Forventninger

HedeDanmark forventer også i 2016 at styrke sin markedsposition og dermed også realisere et højere aktivitetsniveau samt at realisere en indtjening på et niveau minimum som i 2015. Forventningerne skal ses i lyset af, at HedeDanmark i 2016 også vil investere i en ny ERP-plattform, som på længere sigt vil være med til at styrke HedeDanmarks konkurrenceevne og effektivitet.

Lovpligtig redegørelse om samfundsansvar

HedeDanmarks arbejde med CSR (virksomhedens sociale ansvar) tager udgangspunkt i en mission om på et højt, fagligt, etisk og lønsomt niveau at medvirke til at løse opgaver vedrørende naturværdier og -ressourcer i eller uden for Danmark.

For HedeDanmark er det derfor naturligt også at udvise ansvarlighed for det samfund, som HedeDanmark er en del af. HedeDanmark betragter dette samfundsansvar som et fælles ansvar, som vi deler med vores samarbejdspartnere, og hvor der handles ud fra sund fornuft under hensyntagen til medarbejdere, miljø, samfund og samarbejdspartnere.

HedeDanmark er derfor også aktive i relevante bestyrelser og udvalg, som understøtter vores mission. For eksempel i Skovrådet, Skovpolitisk Udvalg, bestyrelsen for Skov & Landskab (KU-Life), Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere.

HedeDanmarks arbejde med CSR har i 2015 haft særligt fokus på udvikling og implementering af politik for anti-korruption og system til håndtering af såkaldt ansvarlig leverandørstyring. Dette arbejde tager udgangspunkt i, at HedeDanmarks forretningsmodel i vid udstrækning bygger på et tæt og tillidsfuldt samarbejde med bl.a. en række større og mindre underentreprenører. HedeDanmark har derfor også i 2015 investeret betydeligt i udvikling af politikker, procedurer, IT-systemer og værktøjer. Arbejdet har bl.a. haft til formål at sætte fokus på, at HedeDanmark ønsker og forventer, at der er ordnede løn- og arbejdsvilkår hos HedeDanmarks mange leverandører af manuelle og/eller maskinelle ydelser. Indsatsen og arbejdet bygger på en tankegang om, at HedeDanmark i samarbejde med denne gruppe af samarbejdspartnere – der typisk består af underentreprenører – gennem en struktureret og målrettet indsats styrker mulighederne for at identificere og afhjælpe eventuelle problemer på området.

I det følgende redegøres særskilt for indsats og status på disse to områder.

Ansvarlig leverandørstyring

HedeDanmarks arbejde med ansvarlig leverandørstyring har i 2015 – i lighed med 2014 – involveret direktionen og den øverste ledelse, som har været løbende involveret i udformning og implementering. I 2015 har HedeDanmark implementeret samarbejdskodeks, som blev formuleret ved udgangen af 2014, og som fremover vil omfatte alle leverandører, som leverer manuelle og/eller maskinelle ydelser til HedeDanmark og herunder HedeDanmarks datterselskaber i Danmark.

HedeDanmarks samarbejdskodeks (Code of Conduct) bygger på relevante internationale retningslinjer, herunder "OECD Guidelines for Multinational Enterprises", principperne i FN's Global Compact, FN's "Guiding Principles on Business and Human Rights", ILO konventioner om børnearbejde (C138, C182), tvangsarbejde (C029, C105), ligeløn og diskrimination (C100, C111) og organisationsfrihed (C087, C098). Samarbejdskodekset skal fremover tiltrædes af ovennævnte gruppe af leverandører.

Som konsekvens heraf er i 2015 gennemført uddannelse i dette samarbejdskodeks blandt relevante medarbejdere og samarbejdspartnere. Arbejdet med ansvarlig leverandørstyring har tillige omfattet udvikling, test og implementering af såvel IT-system, forretningsgange som rapporterings- og kontrolsystemer. Et arbejde, som er fuldført i 2015, og som sikrer en operationelt effektiv og sikker håndtering af data, og herunder at gældende lovgivning på området bliver overholdt.

HedeDanmark har i 2015 også indgået et flerårigt samarbejde med Deloitte om at udføre uafhængig gennemgang af løn- og arbejdsvilkår blandt et på forhånd fastlagt antal af HedeDanmarks underentreprenører. Udvælgelse til kontroller vil ske stikprøvevis og vil kunne gennemføres i alle dele af HedeDanmarks forretning.

På vegne af HedeDanmark har Deloitte ultimo 2015 gennemført den første kontrol af løn- og arbejdsvilkår hos en samarbejdspartner. Kontrollen er ved tidspunktet for årsberetningens aflæggelse gennemført med et tilfredsstillende resultat.

Ved udgangen af 2015 havde knap 400 af de omfattede leverandører tiltrådt HedeDanmarks samarbejds-kodeks.

Gruppen af omfattede leverandører, som har tre eller mere end tre ansatte, havde ved udgangen af 2015 bekræftet følgende:

- Samtlige oplyser, at de har dansk CVR nr.
- Flere end 8 ud af 10 oplyser, at de udelukkende har danske statsborgere ansat
- Flere end 3 ud af 4 oplyser, at virksomheden har indgået en dansk overenskomst
- Samtlige virksomheder oplyser, at de følger danske lovregler for udbetaling af løn, feriepenge, skattebetaling m.v.

Anti-korruption

HedeDanmarks ledelse besluttede i 2014 at udvikle og formulere en politik for anti-korruption med henblik på at modvirke korruption og sikre fair konkurrence. Politikken behandler nogle af de etiske problemstillinger og dilemmaer, som medarbejderne kan møde i deres hverdag, og hvordan medarbejderne forventes at forholde sig til disse problemstillinger. Politikken og de tilhørende retningslinjer gælder for alle medarbejdere i HedeDanmark, herunder medarbejdere i datterselskaber, som er ejet af HedeDanmark. Politikken er derfor formuleret på både dansk og engelsk.

Retningslinjerne tager udgangspunkt i en nultolerance-politik over for bestikkelse og facilitation payment ("smørelse" som betaling for at fremme processer), returkommission og karteldannelse og indeholder en række gode råd og vejledninger i håndtering af interessekonflikter. I den lovpligtige beretning for virksomhedens sociale ansvar, som HedeDanmark afgav for 2014, blev det angivet, at den nævnte anti-korruptionspolitik ville blive implementeret i første halvdel af 2015. Politikken blev godkendt på et møde i HedeDanmarks ledergruppe den 14. januar 2015. Implementering – og herunder intern og ekstern kommunikation – af HedeDanmarks "Politik for anti-korruption og bestikkelse med tilhørende retningslinjer" blev effektueret og offentliggjort i løbet af marts og april 2015. HedeDanmark har i 2015 ikke modtaget henvendelser om handlinger, som skulle være i strid med HedeDanmarks politik for antikorruption.

Medarbejdere

HedeDanmark har en række politikker, som skal medvirke til, at virksomheden når sine korte og langsigtede mål på ordentlig og ansvarlig vis. Udgangspunktet er, at medarbejderne har evne og vilje til at udvikle sig, løse problemer, gennemføre arbejdsopgaver og påtage sig et ansvar, når mulighederne gives. Personalepolitikkerne skal medvirke til at synliggøre rammerne herfor. Politikkerne dækker bl.a. områder som HedeDanmarks seniorarbejde, sikkerhed og sundhed, alkohol- og rygepolitik, kompetenceudvikling, rekruttering m.v. HedeDanmark har derudover et generelt og bredt forankret adfærdskodeks, som beskriver, hvordan medarbejdere forventes at agere over for kunder, kolleger og samarbejdspartnere.

HedeDanmark uddanner elever inden for virksomhedens grønne faglige områder samt inden for virksomhedens administrative funktioner. Der arbejdes løbende med at tilrettelægge udførelse af arbejdsopgaverne, således at der tages mest muligt hensyn til de ansatte, herunder også ansatte, som ikke er fuldt arbejdsdygtige – permanent eller midlertidigt. I lighed med tidligere år har HedeDanmark også i 2015 samarbejdet med såvel lønmodtagerorganisationer som jobcentre om at udvikle og gennemføre uddannelsesforløb for virksomhedens timelønnede medarbejdere med henblik på styrkelse af faglige kompetencer såvel som et generelt kompetenceløft.

Af nedenstående oversigt fremgår resultatet af politikkerne i relation til medarbejdere:

Fokus	Målepunkt	Gruppe	Målsætning			
			2014	2015	2015	2016
Nedbringelse af sygefravær	Sygetimer for...[a]	Timelønnede	4,69 %	4,71 %	3,25 %	3,25 %
		Funktionærer	1,60 %	2,84 %	2,50 %	2,50 %
Ulykkesfravær under det laveste niveau for time-lønnede i Danmark	Ulykkes-fra-værstimer for...[b]	Timelønnede	0,36 %	0,49 %	0,21 %	0,21 %

[a] Målt for timelønnede som antallet af sygetimer ift. det normale antal timer (normtimetallet), og for funktionærer som antallet af sygetimer ift. det normale antal timer (normtimetallet).

Sygefraværet er inkl. langtidsfravær, fravær pga. kroniske lidelser og arbejdsulykker.

[b] Målt som antallet af ulykkesfraværstimer ift. det normale antal timer (normtimetallet).

Niveauet for ulykkesfravær for timelønnede i den private sektor i Danmark er fra 2007 til 2013 (begge år inkl.) ifølge Danmarks Statistik mellem 0,13 (lavest) og 0,21 (højest).

Kilde: Danmarks Statistik.

Medarbejdertilfredshed

HedeDanmark valgte i 2015 at erstatte de hidtidige trivselsmålinger med en ny såkaldt trivselspejling. Den nye trivselspejling giver ved hjælp af ny teknologisk platform bedre mulighed for at gennemføre aktuelle målinger af trivslen blandt HedeDanmarks ansatte. De forbedrede muligheder for indsamling af data giver således også mulighed for hurtigere reaktion og indsats i de tilfælde, hvor niveau eller udvikling i medarbejdertilfredsheden ikke lever op til det forventede. I lighed med tidligere gennemførte målinger af medarbejdernes trivsel viser den nye trivselspejling et generelt højt og tilfredsstillende niveau for medarbejdernes tilfredshed. 3 ud af 4 medarbejdere tilkendegiver, at de alt i alt har det "godt" eller "meget godt". På en 5-punktskala er den overordnede tilfredshed således 4, hvilket er det næsthøjeste niveau. Niveauet anses for tilfredsstillende.

HedeDanmark agerer i et konkurrencepræget marked, hvor overdragelse af medarbejdere i forbindelse med bl.a. køb og salg af virksomheder er et grundvilkår. HedeDanmark er fuldt opmærksom på, at særligt virksomhedsoverdragelser – og udfordrende markedsvilkår i øvrigt – kan være en kilde til bekymring blandt virksomhedens ansatte. For at imødegå disse bekymringer og fremme den generelle trivsel blandt medarbejdere er der særligt fokus på dette område, hvilket konkret håndteres gennem særligt fokus i forbindelse med bl.a. medarbejderudviklings-samtaler og individuelle dialoger.

Syge- og ulykkesfravær

Særligt blandt HedeDanmarks timelønnede medarbejdere var der i 2014 en utilfredsstillende udvikling i fravær ifm. sygdom og ulykker. For at nedbringe dette fravær blev der i 2. halvdel af 2014 udarbejdet en handlingsplan i samarbejde med HedeDanmarks Arbejdsmiljøudvalg. Handlingsplanen satte bl.a. øget fokus på anvendelse af eksisterende værktøjer og på procedurer samt anvendelse af nye metoder som bl.a. nye teknologier til direkte kommunikation via mobile enheder med fokus på sikkerhed til timelønnede medarbejdere. Den fokuserede indsats i 2015 har bidraget til at stabilisere udviklingen i fravær på grund af sygdom og ulykker.

Niveauet er i 2015 fortsat ikke tilfredsstillende, men ses i forhold til, at der i 2015 var et mindre antal langtidssygemeldte medarbejdere med lange opsigelsesvarsler, som ikke kom tilbage til arbejde. Dette har naturligvis påvirket resultaterne på området væsentligt, og derfor fastholder HedeDanmark målene på området og på at realisere disse.

Miljø og klima

Miljø- og klimaområdet er et særligt vigtigt indsatsområde for HedeDanmark som ledende grøn virksomhed. HedeDanmark har en målsætning om at skabe og udvikle naturressourcer både internt i virksomheden og hos vores kunder og samarbejdspartnere.

Blandt de klima- og miljømæssigt gavnlige opgaver, som HedeDanmark udfører, kan nævnes, at plantnings- og skovforvaltningsarbejde bidrager til grundvandssikring, og at atmosfærisk CO2 bindes i plantemateriale.

I overensstemmelse med regeringens "Ressourceplan for affaldshåndtering 2013 - 2018" arbejder HedeDanmark for størst mulig genanvendelse og herunder at nyttiggøre restprodukter fra danske spildevandsanlæg og industrivirksomheder med en gødningsmæssig værdi ud fra en recirkuleringstankegang. Det betyder, at HedeDanmark i dag er den største aktør i Danmark inden for håndtering af organiske restprodukter som bl.a. biogødning til jordbrugsformål og biofoder til landbruget. I 2015 har HedeDanmark således håndteret den hidtil største mængde restprodukter.

Som Danmarks største leverandør af træflis bidrog HedeDanmark også i 2015 til at erstatte fossile brændstoffer og deltager også i forsknings- og udviklingsarbejde inden for biomasseområdet, der kan medvirke til den energimæssige omstilling, som skal ske i Danmark i de kommende år. I branchesamarbejdet "Træ til energi" arbejder HedeDanmark således for øget anvendelse af træ til energiformål med henblik på bl.a. besparelser på fossile brændstoffer og forbedret klima gennem øget binding af CO2.

Rapportering om det underrepræsenterede køn i ledelsen

Mangfoldighed i ledelsen

HedeDanmark følger sin ejer Hedeselskabets politik for mangfoldighed i ledelsen. Hedeselskabet arbejder ud fra en politik, hvor medarbejdere såvel som jobsøgere oplever, at de har samme muligheder for at gøre karriere i selskabet uanset køn. Kompetencer er til enhver tid et afgørende parameter i ansættelser og forfremmelser i Hedeselskabet.

Hedeselskabets bestyrelse har vedtaget et måltal på 17 pct. for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen i 2017. I øvrigt henvises til rapportering foretaget af Hedeselskabet jf. Årsregnskabslovens § 99a, stk. 7.

Særlige risici

Generelle risici

HedeDanmarks væsentligste driftsrisiko er knyttet til projektrisici, som søges minimeret via fokusering på projekt- og kontraktstyring samt kvalitetssikring og kompetenceopbygning i entrepriseret blandt driftspersonalet. Desuden er det væsentligt for HedeDanmark hele tiden at være på forkant med udviklingen inden for informationsteknologi.

De forskellige forretningsområder i HedeDanmark mindsker afhængigheden af enkeltområder.

Finansielle risici

HedeDanmark er i nogen grad eksponeret over for ændringer i renteniveauet. HedeDanmarks valutarisici er meget begrænsede, og der foretages løbende vurdering omkring afdækning.

Kreditrisici

HedeDanmarks kreditrisici nedbringes ved konstant overvågning af finansielle oplysninger på kunderne samt en hurtig og effektiv debitorstyring. En fast defineret, topstyret kreditpolitik med indarbejdede procedurer sikrer, at alle i organisationen kender retningslinjerne, og at der i alle kundeforhold er en afvejning af avance i forhold til risiko.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke efter regnskabsårets afslutning opstået hændelser, som i væsentlig grad påvirker årsregnskabet.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for 2015 for koncernen HedeDanmark a/s er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store klasse C-virksomheder.

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsernes værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige gevinster, tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med det beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet samt tilknyttede virksomheder, hvori HedeDanmark a/s direkte eller indirekte besidder flertallet af stemmerettighederne. Virksomheder, der ikke er tilknyttede virksomheder, men i hvilke HedeDanmark a/s og dets tilknyttede virksomheder besidder kapitalandele, der giver ret til mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne eller udøver en betydelig indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet er udarbejdet på grundlag af regnskaber for HedeDanmark a/s og tilknyttede virksomheder ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter.

Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede avancer og tab ved dispositioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis. I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100 %.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra henholdsvis overtagelsestidspunktet og stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til henholdsvis afståelsestidspunktet og afviklingstidspunktet. Sammenligningstal korrigeres ikke for nyhvervede, solgte eller afviklede virksomheder.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der hensættes til dækning af omkostninger til omstruktureringer i den erhvervede virksomhed i forbindelse med overtagelsen.

Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af brugstiden, dog maksimalt 20 år. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill), der modsvarer en forventet ugunstig udvikling i de pågældende virksomheder, indregnes i balancen som en særskilt periodeafgrænsningspost og indregnes i resultatopgørelsen, i takt med at den ugunstige udvikling realiseres.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af kapitalandele

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af tilknyttede virksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på henholdsvis afhændelses- og afviklingstidspunktet, inklusive ikke-afskrevet goodwill samt forventede omkostninger til salg eller afvikling.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter/omkostninger.

Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens kurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen eller indregning i seneste årsregnskab indregnes i resultatopgørelsen som en finansiell post.

Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke-monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Ved indregning af udenlandske tilknyttede og associerede virksomheder, der er selvstændige enheder, omregnes resultatopgørelsen til danske kroner med periodiske gennemsnitskurser, som ikke afviger væsentligt fra transaktionsdagens kurser. Balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske tilknyttede virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i egenkapitalen.

Kursregulering af mellemværende med selvstændige udenlandske tilknyttede virksomheder, der anses for en del af den samlede investering i den tilknyttede virksomhed, indregnes direkte i egenkapitalen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indgår i andre tilgodehavender henholdsvis anden gæld.

Ændringer i dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige transaktioner, indregnes direkte i egenkapitalen. Når de sikrede transaktioner realiseres, indregnes de akkumulerede ændringer som en del af kostprisen for de pågældende regnskabsposter.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Omsætning af handelsvarer og fremstillede færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted, hvilket svarer til fakturerings tidspunktet. Nettoomsætning indregnes eksklusiv moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Service- og rådgivningsydelser indregnes i nettoomsætningen i takt med, at ydelserne udføres, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden).

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter direkte og indirekte omkostninger, der afholdes for at opnå nettoomsætningen.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner mv. til selskabets personale.

Andre driftsindtægter og -omkostninger

Andre driftsindtægter og -omkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til koncernens hovedaktiviteter.

Resultat af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

I moderselskabets resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte tilknyttede og associerede virksomheders resultat efter skat efter fuld eliminering af intern avance/tab og fradrag af afskrivning på goodwill.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renter, kursgevinster og -tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg og godtgørelser under a conto-skatteordningen mv.

Skat

Selskabet er sambeskattet med Dalgasgroup A/S, Dalgasgroup A/S' øvrige danske datterselskaber samt Dalgasgroup A/S' danske søsterselskaber, der i henhold til reglerne om tvungen sambeskatning er omfattet af sambeskatningen i koncernen. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster med fuld fordeling og med refusion vedrørende skattemæssige underskud.

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat – herunder som følge af ændring i skattesats – indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Goodwill, herunder merpris på dattervirksomheder, afskrives over den vurderede brugstid, der fastsættes individuelt og på baggrund af ledelsens erfaringer.

Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende det pågældende produkt eller den pågældende proces, indregnes som immaterielle anlægsaktiver, såfremt kostprisen kan opgøres pålideligt, og der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger samt udviklingsomkostningerne. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, efterhånden som omkostningerne afholdes.

Aktiverede udviklingsomkostninger måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostprisen for udviklingsprojekter omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsprojekterne.

Erhvervede immaterielle rettigheder i form af patenter og licenser, herunder software, måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider eller resterende patent- og aftaleperioder:

Goodwill, herunder merpris, dattervirksomheder	5-20 år
Udviklingsprojekter	5-20 år
Patenter	restperioden, dog maksimalt 20 år
Licenser	aftaleperioden, dog maksimalt 20 år
Software	3-8 år

Goodwill afskrives maksimalt over 20 år. Afskrivningsperioden er længst for strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil.

Afskrivningsperioden for aktiverede udviklingsomkostninger udgør sædvanligvis 5 år, men kan i visse tilfælde udgøre op til 20 år, såfremt den længere afskrivningsperiode vurderes bedre til at afspejle koncernens nytte af det udviklede produkt eller den udviklede proces.

Immaterielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdien, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Der foretages årligt nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis grupper af aktiver.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger herunder skove værdiansættes ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, underleverandører og lønninger. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser.

Driftsbygninger, produktionsanlæg, maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar værdiansættes til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostprisen omfatter anskaffelsespris samt direkte omkostninger tilknyttet anskaffelsen.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid, baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Driftsbygninger	10-30 år
Øvrige bygninger	40-50 år
Produktionsanlæg og maskiner	5-8 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-8 år

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdien, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Der foretages årligt nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv - henholdsvis grupper af aktiver.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter/-omkostninger for den del, der knytter sig til ikke-afskrivningsberettigede grunde, bygninger og skove. Fortjeneste og tab vedrørende øvrige materielle anlægsaktiver indregnes i resultatopgørelsen under af- og nedskrivninger.

Finansielle anlægsaktiver

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder og associerede virksomheder værdiansættes efter den indre værdi metode (equity-metoden) til den forholdsmæssige ejede andel af virksomhedernes egenkapital med fradrag for urealiseret koncernintern avance.

I resultatopgørelsen indregnes moderselskabets andel af virksomhedernes resultat efter eliminering af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab og med fradrag eller tillæg af afskrivning på henholdsvis goodwill og negativ goodwill.

Nettoopskrivningen af kapitalandele i associerede- og dattervirksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning af kapitalandele under egenkapitalen, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen.

Ved køb af kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, jævnfør beskrivelsen oven for under virksomhedssammenslutninger.

Andre værdipapirer og kapitalandele værdiansættes til en beregnet dagsværdi svarende til den indre værdi af aktierne/anparterne ved udgangen af det foregående regnskabsår. Ændringer i dagsværdien indregnes i resultatopgørelsen under indtægter af andre kapitalandele og værdipapirer.

Varebeholdninger

Råvarer, hjælpematerialer og handelsvarer værdiansættes til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden (først ind - først ud) - eller til nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Varer under fremstilling og fremstillede færdigvarer er optaget til kalkuleret kostpris, bestående af råvarer, direkte løn samt tillæg for indirekte produktionsomkostninger eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, bygninger og udstyr samt omkostninger til produktionsadministration og -ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealiseringsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det udførte arbejde med fradrag af aconto-faktureringer. Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde.

Færdiggørelsesgraden for den enkelte ydelse er normalt beregnet som forholdet mellem det anvendte resourceforbrug og det totale budgetterede resourceforbrug. For enkelte ydelser, hvor resourceforbruget ikke kan anvendes som grundlag, er der i stedet benyttet forholdet mellem afsluttede delaktiviteter og de samlede delaktiviteter for den enkelte ydelse.

Såfremt salgsværdien af en ydelseskontrakt ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien af de medgåede omkostninger eller til nettorealiseringsværdien, hvis denne er lavere.

Finansieringsomkostninger vedrørende ydelser medregnes ikke i værdien af igangværende arbejder. Omkostninger i forbindelse med salgs- og tilbudsarbejde til opnåelse af kontrakter udgiftsføres i resultatopgørelsen under andre eksterne omkostninger i det regnskabsår, hvori omkostningerne afholdes.

Acontofaktureringer modregnes i værdien af den enkelte kontrakt, og nettoposten indregnes som et aktiv i det omfang, de ikke overstiger det aktiverede beløb. Såfremt acontofaktureringer overstiger værdien af det aktiverede beløb, indregnes nettoposten i forudbetalinger vedrørende igangværende arbejder under kortfristede gældsforpligtelser.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Selskabsskat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser.

Udskudt skat beregnes på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at indfrielsen af forpligtelsen vil medføre et forbrug af koncernens økonomiske ressourcer.

Andre hensatte forpligtelser indregnes og måles som det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne.

Finansielle gældsforpligtelser

Gæld til realkreditinstitutter og kreditinstitutter måles ved låneoptagelse til kostpris, svarende til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles gæld til realkreditinstitutter og kreditinstitutter til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved låneoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiell omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelse indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid som en finansiell omkostning.

Leasingydelse vedrørende operationelle leasingaftaler indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Øvrige gældsforpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen for koncernen opstilles efter den indirekte metode med udgangspunkt i årets resultat.

Pengestrømsopgørelsen viser likviditet fra driften, investeringer, finansiering og årets forskydning i likviditet samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Der er ikke udarbejdet særskilt pengestrømsopgørelse for moderselskabet, da denne er indeholdt i pengestrømsopgørelsen for koncernen.

Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter. I pengestrømsopgørelsen indregnes pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra anskaffelsestidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte virksomheder indregnes frem til salgstidspunktet.

Pengestrømme fra driften opgøres som årets resultat reguleret for ikke-kontante driftsposter og ændring i driftskapital.

Pengestrømme fra investeringer omfatter køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrømme fra finansiering omfatter optagelse og afdrag på langfristet og kortfristet gæld til finansierings- og kreditinstitutter samt foretagne udlodninger.

Likvider omfatter likvide beholdninger samt den andel af kortfristet gæld til kreditinstitutter, der indgår som en del af koncernens løbende likviditetsstyring.

Segmentoplysninger

Der gives oplysninger på forretningsområder (primært segment) og geografiske markeder (sekundært segment). Segmentoplysninger følger koncernens regnskabspraksis og interne økonomistyring. De sekundære segmentoplysninger gives på baggrund af kundernes placering.

Resultatopgørelse

Note	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner
1 Nettoomsætning	1.561.271	1.625.685	1.369.997	1.396.461
Ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling	-17.489	8.075	-14.719	10.169
Ændring af værdi af igangværende arbejder for fremmed regning	-2.388	-843	0	0
Andre driftsindtægter	1.149	985	862	702
Indtægter i alt	1.542.543	1.633.902	1.356.140	1.407.332
2 Omkostninger til råvarer og tjenesteydelser	924.262	956.786	817.405	809.451
3 Andre eksterne omkostninger	193.647	234.488	161.390	191.790
4 Personaleomkostninger	338.076	351.730	305.576	320.968
5 Af- og nedskrivninger	31.141	40.865	21.363	30.860
Andre driftsomkostninger	1.017	715	140	301
Resultat af primær drift	54.400	49.318	50.266	53.962
11 Resultat efter skat af kapitalandele i dattervirksomheder	0	0	1.981	-4.270
11 Resultat efter skat af kapitalandele i associerede virksomheder	2	231	2	30
6 Finansielle indtægter	3.660	8.019	3.436	7.604
7 Finansielle omkostninger	2.832	3.785	1.948	2.672
Resultat før skat	55.230	53.783	53.737	54.654
8 Skat af årets resultat	13.883	13.496	12.390	14.367
Årets resultat	41.347	40.287	41.347	40.287
Forslag til resultatdisponering:				
Udbytte for regnskabsåret	20.000	10.000	20.000	10.000
Overført til senere år	21.347	30.287	21.347	30.287
Resultatdisponering i alt	41.347	40.287	41.347	40.287

Balance pr. 31.12.2015

Note	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner
Aktiver				
Anlægsaktiver				
Goodwill	8.491	11.203	8.150	10.685
Merpris dattervirksomheder	53.977	58.767	0	0
Patenter og licenser	895	1.134	895	1.134
Software under opbygning	12.800	4.752	12.727	4.712
Software	3.468	4.372	3.437	4.352
9 Immaterielle anlægsaktiver	79.631	80.228	25.209	20.883
Grunde og bygninger	25.141	25.386	18.504	19.471
Tekniske anlæg og maskiner	28.466	40.923	23.518	34.706
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	24.597	28.415	17.368	20.477
10 Materielle anlægsaktiver	78.204	94.724	59.390	74.654
11 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	84.766	83.252
11 Kapitalandele i associerede virksomheder	0	979	0	0
11 Andre værdipapirer og kapitalandele	19	23	0	4
11 Tilgodehavende hos associerede virksomheder	30.847	22.319	30.847	22.319
Finansielle anlægsaktiver	30.866	23.321	115.613	105.575
Anlægsaktiver i alt	188.701	198.273	200.212	201.112
Omsætningsaktiver				
Råvarer og hjælpematerialer	406	694	406	694
Varer under fremstilling	5.787	7.156	5.787	7.156
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	93.251	109.371	73.121	86.471
Forudbetaling for varer	4.365	4.253	3.735	3.661
Varebeholdninger	103.809	121.474	83.049	97.982
Tilgodehavender fra salg af varer og tjenesteydelser	315.393	356.974	263.867	306.569
12 Igangværende arbejder for fremmed regning	60.239	64.669	52.978	58.417
Tilgodehavender hos administrerede skove	3.411	4.468	3.411	4.468
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	299	188	3.327	7.275
Tilgodehavende sambeskatningsbidrag/selskabsskat	5.072	7.276	3.596	1.531
13 Andre tilgodehavender	5.329	3.277	4.695	2.774
14 Periodeafgrænsningsposter	3.452	6.016	2.253	4.341
Tilgodehavender i alt	393.195	442.868	334.127	385.375
Likvide beholdninger	6.180	4.165	69	60
Omsætningsaktiver i alt	503.184	568.507	417.245	483.417
Aktiver i alt	691.885	766.780	617.457	684.529

Balance pr. 31.12.2015

Note	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner
Passiver				
Egenkapital				
Selskabskapital	30.000	30.000	30.000	30.000
Overført overskud	227.185	207.452	227.185	207.452
Foreslået udbytte	20.000	10.000	20.000	10.000
15 Egenkapital i alt	277.185	247.452	277.185	247.452
Hensatte forpligtelser				
16 Udskudt skat	9.098	9.934	5.979	6.586
17 Øvrige hensættelser	2.670	3.059	1.250	0
Hensatte forpligtelser i alt	11.768	12.993	7.229	6.586
Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld med pant i fast ejendom	9.135	9.846	9.135	9.846
Finansielle leasing forpligtelser	411	1.108	411	1.108
Anden langfristet gæld	0	882	0	0
18 Langfristede gældsforpligtelser i alt	9.546	11.836	9.546	10.954
Kortfristede gældsforpligtelser				
18 Afdrag på langfristet gæld som forfalder inden for 1 år	1.816	1.941	883	1.010
Kreditinstitutter	106.679	167.241	72.309	133.435
12 Modtagne forudbetalinger vedr. igangværende arbejder	82.138	91.085	74.554	82.007
Gæld til administrerede skove	31.830	29.929	31.830	29.928
Leverandører af varer og tjenesteydelser	99.141	124.898	77.601	105.142
Gæld til tilknyttede virksomheder	3.443	2.726	6.235	2.750
Skyldig sambeskatningsbidrag	373	280	0	0
19 Anden gæld	67.386	74.995	59.771	63.861
20 Periodeafgrænsningsposter	580	1.404	314	1.404
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	393.386	494.499	323.497	419.537
Gældsforpligtelser i alt	402.932	506.335	333.043	430.491
Passiver i alt	691.885	766.780	617.457	684.529
21 Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser				
22 Nærtstående parter				

Pengestrømsopgørelse

HedeDanmark a/s
Koncernen

	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner
PENGESTRØM VEDRØRENDE DRIFT		
Resultat af primær drift	54.400	49.318
Tilbageført ikke likvide af- og nedskrivninger	31.141	40.865
Tilbageført ændring i henlæggelser	-389	2.615
	<u>85.152</u>	<u>92.798</u>
Forskydning i varebeholdninger	17.665	-7.321
Forskydning i tilgodehavender	47.469	-29.423
Forskydning i leverandører og anden gæld	-40.644	30.205
	<u>24.490</u>	<u>-6.539</u>
Modtagne finansielle indtægter	3.660	8.019
Betalte finansielle omkostninger	-4.446	-6.992
Betalt selskabsskat	-12.422	-13.990
	<u>-13.208</u>	<u>-12.963</u>
Pengestrømme vedrørende drift	96.434	73.296
PENGESTRØM VEDRØRENDE INVESTERINGER		
Nettoinvestering i immaterielle anlægsaktiver	-9.244	-6.741
Nettoinvestering i materielle anlægsaktiver	-4.779	-7.707
Nettoinvestering i associerede virksomheder	979	32
Nettoinvestering i finansielle anlægsaktiver	-8.523	-870
	<u>-21.567</u>	<u>-15.286</u>
Pengestrømme vedrørende investeringsaktivitet	-21.567	-15.286
PENGESTRØM VEDRØRENDE FINANSIERING		
Fald/stigning i langfristede gældsforpligtelser	-2.290	-2.883
Udbetalt udbytte/uddelinger	-10.000	-10.000
	<u>-12.290</u>	<u>-12.883</u>
Pengestrømme vedrørende finansiering	-12.290	-12.883
Ændring i likvider	62.577	45.127
Likvider primo incl. kreditinstitutter	-163.076	-208.203
	<u>-100.499</u>	<u>-163.076</u>
Likvider ultimo incl. kreditinstitutter	-100.499	-163.076
LIKVIDER		
Likvide beholdninger	6.180	4.165
Kreditinstitutter	-106.679	-167.241
	<u>-100.499</u>	<u>-163.076</u>
Likvider i alt	-100.499	-163.076

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner
Note 1 Nettoomsætning				
Varesalg	741.662	806.776	558.582	572.580
Service- og rådgivningsydelser	814.243	811.843	804.541	816.866
Lejeindtægter	5.366	7.066	6.874	7.015
	1.561.271	1.625.685	1.369.997	1.396.461
Segmentopdeling af nettoomsætning				
Geografisk opdeling				
Danmark	1.313.100	1.316.001	1.233.506	1.234.523
Øvrige Skandinavien	58.711	73.745	6.464	24.663
Vesteuropa	170.039	203.312	124.744	135.459
Østeuropa og Baltikum	15.305	25.930	1.167	1.475
Øvrige	4.116	6.697	4.116	341
Nettoomsætning i alt	1.561.271	1.625.685	1.369.997	1.396.461
Aktivitetsbestemt opdeling				
Skov- og landskabsaktiviteter	948.088	959.471	811.415	824.577
Handelsaktiviteter	613.183	666.214	558.582	571.884
	1.561.271	1.625.685	1.369.997	1.396.461
Note 2 Omkostninger til råvarer og tjenesteydelser				
Varekøb	468.667	525.371	409.570	434.854
Entreprenøromkostninger	444.046	420.761	407.835	374.597
Indkøbte tjenesteydelser	11.549	10.654	0	0
	924.262	956.786	817.405	809.451
Note 3 Andre eksterne omkostninger				
Kontor- og administrationsomkostninger	29.001	39.933	14.303	25.629
Drift og vedligeholdelse af bygninger og materiel	67.372	78.780	60.563	71.282
Rejseomkostninger	16.673	17.933	16.248	17.509
Fragt af solgte varer	78.684	90.166	65.902	71.949
Øvrige eksterne omkostninger	1.917	7.676	4.374	5.421
	193.647	234.488	161.390	191.790
Honorar til generalforsamlingsvalgt revision				
Honorar vedr. lovpligtig revision	469	470	281	275
Erklæringsopgaver med sikkerhed	19	7	19	7
Skatterådgivning	0	5	0	5
Andre ydelser	338	1.035	103	804

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner
Note 4 Personaleomkostninger				
Lønninger og honorarer	298.535	310.123	278.489	290.918
Pensioner og bidrag til pensionsordninger	17.324	19.809	13.559	15.567
Andre omkostninger til social sikring	15.047	14.708	7.283	8.620
Øvrige personaleomkostninger	7.170	7.090	6.245	5.863
	338.076	351.730	305.576	320.968
Antal heltidsansatte	763	825	678	740
Løn og vederlag til direktion i moderselskabet	5.447	4.282	5.447	4.282
Løn og vederlag til bestyrelse i moderselskabet	60	100	60	100
Note 5 Af- og nedskrivninger				
Goodwill	3.052	4.874	2.860	4.677
Koncerngoodwill	4.806	4.805	0	0
Patenter og licenser	239	239	239	239
Software	1.745	2.179	1.734	2.149
Af- og nedskrivninger immaterielle afskrivninger	9.842	12.097	4.833	7.065
Grunde og bygninger	1.443	1.549	1.034	1.163
Tekniske anlæg og maskiner	13.477	17.324	11.521	15.065
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	8.721	10.807	6.197	7.933
Fortjeneste og tab ved salg af anlægsaktiver	-2.342	-912	-2.222	-366
Af- og nedskrivninger materielle afskrivninger	21.299	28.768	16.530	23.795
Af- og nedskrivninger	31.141	40.865	21.363	30.860
Note 6 Finansielle indtægter				
Renter af likvide beholdninger	9	7	0	0
Renter fra associerede virksomheder	2.503	2.230	2.503	2.230
Renter af tilgodehavender fra salg	181	136	5	126
Kursgevinster	196	396	188	389
Øvrige finansielle indtægter	771	5.250	740	4.859
	3.660	8.019	3.436	7.604
Note 7 Finansielle omkostninger				
Renter af gæld med pant i fast ejendom	327	349	327	349
Renter af gæld til kreditinstitutter	1.375	2.462	939	1.861
Regulering af nedskrivning af finansielle aktiver	-2	-31	-2	-31
Renter af medarbejderobligationer	14	2	0	0
Kurstab	673	443	660	435
Øvrige finansielle omkostninger	445	560	24	58
	2.832	3.785	1.948	2.672
Note 8 Skat af årets resultat				
Forventet pålignet skat af årets resultat	14.725	12.183	13.003	14.569
Regulering vedr. tidligere års skat	2	11	-6	0
Effekt af ændret skatteprocent	0	-707	0	-598
Årets regulering af udskudt skat	-844	2.009	-607	396
	13.883	13.496	12.390	14.367

Noter

Note 9 Immaterielle anlægsaktiver

HedeDanmark a/s, Koncernen i 1000 kroner

	Goodwill	Koncern- goodwill	Patenter og licenser	Software under opbygning	Software	Immaterielle anlægs- aktiver i alt
Anskaffelsessum primo	53.562	72.071	2.389	4.752	14.459	147.233
Regulering til primo	32	19	0	0	-452	-401
Årets tilgang	325	0	0	8.048	841	9.214
Årets afgang	1.574	0	0	0	4.267	5.841
Anskaffelsessum ultimo	52.345	72.090	2.389	12.800	10.581	150.205
Af- og nedskrivninger primo	42.359	13.304	1.255	0	10.087	67.005
Regulering til primo	18	3	0	0	-452	-431
Årets tilgang	3.052	4.806	239	0	1.672	9.769
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	73	73
Årets afgang	1.575	0	0	0	4.267	5.842
Af- og nedskrivninger ultimo	43.854	18.113	1.494	0	7.113	70.574
Bogført værdi ultimo	8.491	53.977	895	12.800	3.468	79.631

HedeDanmark a/s, Moderselskabet i 1000 kroner

	Goodwill	Koncern- goodwill	Patenter og licenser	Software under opbygning	Software	Immaterielle anlægs- aktiver i alt
Anskaffelsessum primo	51.620	0	2.389	4.712	13.584	72.305
Regulering til primo	0	0	0	0	-452	-452
Årets tilgang	325	0	0	8.015	819	9.159
Årets afgang	1.575	0	0	0	4.267	5.842
Anskaffelsessum ultimo	50.370	0	2.389	12.727	9.684	75.170
Af- og nedskrivninger primo	40.935	0	1.255	0	9.232	51.422
Regulering til primo	0	0	0	0	-452	-452
Årets tilgang	2.860	0	239	0	1.661	4.760
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	73	73
Årets afgang	1.575	0	0	0	4.267	5.842
Af- og nedskrivninger ultimo	42.220	0	1.494	0	6.247	49.961
Bogført værdi ultimo	8.150	0	895	12.727	3.437	25.209

Noter

Note 10 Materielle anlægsaktiver

HedeDanmark a/s, Koncernen i 1000 kroner

	Grunde og bygninger	Tekniske anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmat. og inventar	Materielle anlægsaktiver i alt
Anskaffelsessum primo	31.869	121.485	88.949	242.303
Regulering til primo	164	695	577	1.436
Årets tilgang	1.099	7.944	8.542	17.585
Årets afgang	190	30.784	17.077	48.051
Anskaffelsessum ultimo	32.942	99.340	80.991	213.273
Af- og nedskrivninger primo	6.483	80.562	60.534	147.579
Regulering til primo	65	0	420	485
Årets afskrivninger	1.443	12.663	8.719	22.825
Årets nedskrivninger	0	814	2	816
Årets afgang	190	23.165	13.281	36.636
Af- og nedskrivninger ultimo	7.801	70.874	56.394	135.069
Bogført værdi ultimo	25.141	28.466	24.597	78.204

Finansielt leasede aktiver udgør:

583

HedeDanmark a/s, Moderselskabet i 1000 kroner

	Grunde og bygninger	Tekniske anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmat. og inventar	Materielle anlægsaktiver i alt
Anskaffelsessum primo	23.393	101.837	65.599	190.829
Årets tilgang	67	7.944	6.371	14.382
Årets afgang	190	28.458	15.070	43.718
Anskaffelsessum ultimo	23.270	81.323	56.900	161.493
Af- og nedskrivninger primo	3.922	67.131	45.122	116.175
Årets afskrivninger	1.034	10.707	6.195	17.936
Årets nedskrivninger	0	814	2	816
Årets afgang	190	20.847	11.787	32.824
Af- og nedskrivninger ultimo	4.766	57.805	39.532	102.103
Bogført værdi ultimo	18.504	23.518	17.368	59.390

Finansielt leasede aktiver udgør:

583

Noter

Note 11 Finansielle anlægsaktiver

HedeDanmark a/s, Koncernen i 1000 kroner

	Kapitalandele i associerede virksomheder	Tilgodehavende hos associerede virksomheder	Andre værdipapirer og kapitalandele
Anskaffelsessum primo	7.597	43.584	4
Årets tilgang	0	10.417 *	0
Årets afgang	-667	0	-4
Anskaffelsessum ultimo	6.930	54.001	0
Reguleringer primo	-6.585	-21.298	19
Regulering ved frasalg af virksomheder/andele	-308	0	0
Valutakursregulering mellemværende døtre	-4	-1.893	0
Andel af årets resultat efter skat	2	2	0
Reguleringer ultimo	-6.895	-23.189	19
Bogført værdi ultimo	35	30.812	19
Overført til modregning i tilgodehavender	-35	35	0
Bogført værdi ultimo	0	30.847	19

HedeDanmark a/s, Moderselskabet i 1000 kroner

	Kapitalandele i datter- virksomheder	Kapitalandele i associerede virksomheder	Tilgodehavende hos associerede virksomheder	Andre værdipapirer og kapitalandele
Anskaffelsessum primo	126.441	6.926	43.584	4
Årets tilgang	0	0	10.417 *	0
Årets afgang	0	0	0	-4
Anskaffelsessum ultimo	126.441	6.926	54.001	0
Reguleringer primo	-43.189	-6.893	-21.298	0
Udbytte fra tilknyttede virksomheder	-747	0	0	0
Kursregulering primo egenkapital samt overført resultat	280	0	0	0
Valutakursregulering mellemværende døtre	0	0	-1.893	0
Andel af årets resultat efter skat	6.291	2	2	0
Ned- og afskrivning på goodwill	-4.310	0	0	0
Reguleringer ultimo	-41.675	-6.891	-23.189	0
Bogført værdi ultimo	84.766	35	30.812	0
Overført til modregning i tilgodehavender	0	-35	35	0
Bogført værdi ultimo	84.766	0	30.847	0

* Tilgangen består af valutakursregulering på 4.949 t.kr., renter på 2.503 t.kr. samt øget mellemværende på 2.965 t.kr.

Noter

Note 11 Finansielle anlægsaktiver (fortsat)

	Ejer- andel %	Egen- kapital 1000 kr.	Årets resultat efter skat 1000 kr.	HedeDanmarks andel	
				Egen- kapital 1000 kr.	Årets resultat efter skat 1000 kr.
Dattervirksomheder					
Heidegesellschaft Forstprodukte und -geräte GmbH, Tyskland	100	7.395	683	7.395	683
Silva Estate a/s, Kolding	100	1.354	1.158	1.354	1.158
Skælskør Anlægsgartnere A/S, Sorø	100	11.517	1.403	11.517	1.403
Väla Mark & Trädgård AB, Sverige	100	7.885	1.145	7.886	1.145
HD FestForest Holding, Letland	100	8.590	1.902	8.590	1.902
Moderselskabets andel		36.741	6.291	36.742	6.291
Goodwill 31. december 2015				48.024	
Ned- og afskrivning på goodwill					-4.310
Moderselskabets andel i dattervirksomheder i alt				84.766	1.981

	Ejer- andel %	Egen- kapital 1000 kr.	Årets resultat efter skat 1000 kr.	Egen- kapital 1000 kr.	Årets resultat efter skat 1000 kr.
Emirates Landscape L.L.C., Abu Dhabi	49	0	5	0	2
Andel i associerede virksomheder i alt				0	2

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner
Note 12 Igangværende arbejder for fremmed regning				
Salgsværdi	264.492	262.055	137.537	99.404
Acontofaktureringer	286.391	288.471	159.113	122.994
	-21.899	-26.416	-21.576	-23.590
Igangværende arbejder for fremmed regning	60.239	64.669	52.978	58.417
Modtagne forudbetalinger	82.138	91.085	74.554	82.007
	-21.899	-26.416	-21.576	-23.590
Note 13 Andre tilgodehavender				
Tilgodehavende energiafgifter	350	297	108	60
Øvrige tilgodehavender	4.979	2.980	4.587	2.714
	5.329	3.277	4.695	2.774
Note 14 Periodeafgrænsningsposter				
Periodeafgrænsningsposter består af diverse forudbetalte omkostninger.				
Note 15 Egenkapital				
Selskabskapital				
Saldo primo	30.000	30.000	30.000	30.000
Saldo ultimo	30.000	30.000	30.000	30.000
Overført overskud				
Saldo primo	207.452	180.372	207.452	180.372
Kursregulering vedr. udenlandske dattervirksomheder	-1.614	-3.207	-1.614	-3.207
Overført af årets resultat	21.347	30.287	21.347	30.287
Overført overskud ultimo	227.185	207.452	227.185	207.452
Udbytte				
Saldo primo	10.000	10.000	10.000	10.000
Betalt udbytte	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Årets udbytte	20.000	10.000	20.000	10.000
Saldo ultimo	20.000	10.000	20.000	10.000
Egenkapital ultimo	277.185	247.452	277.185	247.452

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner	2015 1000 kroner	2014 1000 kroner
Note 16 Udskudt skat				
Tilgodehavende udskudt skat hviler på følgende poster:				
Immaterielle anlægsaktiver	184	147	182	145
Materielle anlægsaktiver	460	1.194	151	628
Varebeholdninger	415	287	415	289
Tilgodehavender	-342	41	-342	41
Leasinggæld	-128	0	-128	0
Andre hensatte forpligtelser	-302	-801	0	0
Gældsforpligtelser	432	-317	432	-317
Aconto avance igangværende arbejder	8.430	9.443	5.269	5.800
Fremførbart underskud	-51	-60	0	0
	9.098	9.934	5.979	6.586
Nettoværdien er indregnet således i balancen				
Udskudte skatteforpligtelser	9.098	9.934	5.979	6.586
	9.098	9.934	5.979	6.586
Udskudte skatteforpligtelser				
Udskudt skat primo	9.934	8.634	6.586	6.788
Regulering til primo	0	-2	0	0
Effekt af ændret skatteprocent	0	-707	0	-598
Årets regulering	-844	2.009	-607	396
Regulering vedrørende tidligere år	8	0	0	0
Saldo ultimo	9.098	9.934	5.979	6.586
Note 17 Øvrige hensættelser				
Hensættelse vedrørende igangværende arbejder	2.670	3.059	1.250	0
	2.670	3.059	1.250	0
Note 18 Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld med pant i fast ejendom:				
0-1 år	711	694	711	694
1-5 år	3.840	2.957	3.840	2.957
> 5 år	5.295	6.889	5.295	6.889
	9.846	10.540	9.846	10.540
Finansielle leasing forpligtelser:				
0-1 år	172	316	172	316
1-5 år	411	1.108	411	1.108
	583	1.424	583	1.424
Anden langfristet gæld:				
0-1 år	933	931	0	0
1-5 år	0	882	0	0
	933	1.813	0	0

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2014 1000 kroner	2013 1000 kroner	2014 1000 kroner	2013 1000 kroner
Note 19 Anden gæld				
Skyldige beløb vedr. lønadministration som A-skat, ATP, feriepenge o.lign.	49.797	49.189	44.975	45.003
Skyldig moms	14.174	20.205	12.152	14.891
Øvrige skyldige beløb	3.415	5.601	2.644	3.967
	67.386	74.995	59.771	63.861

Note 20 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af diverse forudfakturerede indtægter.

Note 21 Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser

Koncernen har påtaget sig leje- og leasingforpligtelser med en løbetid på mellem 3 mdr. og 11 år.

Den aktuelle årlige leje udgør 9,3 mio. kr., og den samlede lejeforpligtelse er 19,4 mio. kr.

Koncernens kreditinstitutter og forsikringsselskaber har afgivet arbejdsgarantier for igangværende arbejder på 91,8 mio. kr.

Til sikkerhed for associeret selskabs engagement med kreditinstitutter er stillet kaution for kredit på 17,6 mio. kr.

Der påhviler herudover selskaberne i koncernen sædvanlige branchemæssige garantiforpligtelser.

Selskabet indgår i en dansk sambeskatning med Dalgasgroup A/S som administrationselskab.

Selskabet hæfter derfor fra og med regnskabsåret 2013 delvist solidarisk og delvist subsidiært for indkomstskatter mv.

for de sambeskattede selskaber og fra og med 1. juli 2012 ligeledes delvist solidarisk og delvist subsidiært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for disse selskaber.

Den subsidiære hæftelse udgør dog i begge tilfælde højst et beløb svarende til den andel af kapitalen i selskabet, der ejes direkte eller indirekte af det ultimative moderselskab.

Note 22 Nærtstående parter

HedeDanmark a/s' nærtstående parter omfatter:

Bestemmende indflydelse

Dalgasgroup A/S, 8800 Viborg, moderselskab

Samhandelen med nærtstående parter med bestemmende indflydelse foregår i begrænset omfang indenfor rådgivning og handel og finder sted på markedsmæssige vilkår.

Øvrige nærtstående parter

Selskaber kontrolleret af HedeDanmark a/s.

Alle transaktioner med øvrige nærtstående parter foregår på markedsmæssige vilkår.

Ejerforhold

Selskabet har registreret følgende aktionærer med mere end 5 % af aktiekapitalens stemmerettigheder eller pålydende værdi:

Dalgasgroup A/S, Viborg

Koncernforhold

HedeDanmark a/s og dattervirksomheder indgår i koncernregnskabet for Hedeselskabet, CVR-nr. 42 34 46 13.